

Argument aniversar

LIDIA KULIKOVSKI
Director general

„...cultura e un universal, o continuă
racordare cu trecutul și o punere de pre-
mise pentru viitor, nu o clipă zbârcită”

G. Călinescu

Când cumpănim viitorul, mai ales viitorul unei biblioteci, timpul, este altfel măsurat.

Viitorul, acest generator de nesiguranță, îl putem înfrâna, controla prin transformarea lui într-o varietate specială a trecutului – într-o carte de istorie a trecutului, într-o bibliografie retrospectivă, într-o activitate de celebrare a trecutului, de vreme ce întrebarea „încotro mergem?” se referă aproape întotdeauna și la „unde ne aflăm”, care de fapt se referă la „de unde venim”.

O aniversare trebuie să răspundă la toate aceste întrebări.

BM mai mult de un an își pune aceste întrebări, încearcă să răspundă la ele. Toate acestea au generat toată forțată legată de această aniversare.

De fapt, aceste trei întrebări au determinat direcțiile de activitate ale ultimilor ani și ale manifestărilor legate de festivitatea aniversării.

Conducerea BM și angajații ei au hotărât să demonstreze opiniei publice trecutul, prezentul și viitorul instituției materializate în activități, cercetări, proiecte, strategii, care au fost prezentate pe parcursul anilor 2001, 2002 la diferite posturi de radio și TV, în diferite publicații periodice, bibliografii curente și retrospective, culegeri, cercetări

Demersul BM a fost bazat pe ipoteza potrivit căreia biblioteca poate obține o edificare durabilă, eficientă doar în condițiile dimensionării ei polivalente în conformitate cu cerințele societății informaționale, conceptelor despre comunitate și societatea civilă, în care biblioteca constituie o piesă importantă a democrației, iar activitatea ei o tentativă de conciliere a libertății individuale și a necesității de cooperare a indivizilor din cadrul comunității.

Conștiința discursului formativ al BM depinde decisiv de contextul social chișinăuian în care și pentru care activează. Prin activitățile, serviciile, progra-

mele derulate, BM își caută rolul în plămuirea câmpului de atitudini, orientări sociale ale chișinăuienilor – adulți și copii. Dar schimbări în aceste câmpuri, sau reprezentări se declanșează numai dacă persoana dispune de un respectiv suport informațional. Biblioteca, oferindu-i acest suport informațional, asigură un intens circuit bipolar – „cunoaștere” – „comportament”, circuit ce poate fi, în caz de necesitate, și sursă de soluționare a divergențelor de natură umană (foarte frecventă), și material de construcție pentru o eventuală atitudine interpersonală, ori intergrupală, și o undă de răspândire a diferitelor tipuri de informații, modele educaționale. Sondajele efectuate demonstrează că 45% din utilizatorii noștri aparțin categoriei sociale medii și 50% submedii. Aceste date au servit drept argument pentru orientarea discursului nostru social spre incluziune, spre grupuri de orice vârstă, sexe, orientare, religie, handicap...

BM este un spațiu public comunitar pentru că ea cuprinde prin activitățile sale cel mai larg spectru social - cetățenii în totalitatea lor.

Ne-am convins că biblioteca noastră este foarte respectată și foarte bine utilizată – 54,6% (datele de la 01.09.02) din populația Chișinăului sunt utilizatorii bibliotecii. Auditul social efectuat ne demonstrează că și alți indicatori de performanță – cărți împrumutate, vizite sunt la nivel european. La nivel european este și timpul mediu de funcționare pe săptămână care a crescut de la 48,5 la 69 ore.

BM s-a dovedit o structură relativ constantă de modele, roluri și relații sociale, de mijloace de acțiune persoanelor menită să satisfacă necesitățile sociale fundamentale ale chișinăuianului - dreptul la informație, cultură, comunicare, opinii, receere.

Nu s-a rătăcit în hățișurile tranziției interminabile și ale birocrăției. Multiplele sincope cauzate de dese scurtcircuitări

ale biblioteconomiei basarabene, dar și societății, au călit-o, au determinat-o să găsească idei constructive, soluții și opinii competente, situate deasupra spectrului politic atât de simțit și influent și raportate la profesionalism și la rigorile unui spațiu public *lato senso*.

Crizele de fapt (frecvente și de lungă durată pe la noi) provocau BM să-și redimensioneze scara de valori, să-și revizuiască orientările, prioritățile și aceasta implica căutări, răspunsuri, incertitudini, acțiuni, înnoiri, proiecte. Aceste stări au devenit până la urmă preocupări permanente ale echipei Hasdeu, care au creat o echipă managerială competentă și performantă. Componenta personalului care trudește la BM dezvăluie nivelul profesional înalt. Din 449 de bibliotecari încadrați în stucturile BM – 365 au studii superioare de specialitate, 3 din ei sunt lectori la USM, facultatea de Biblioteconomie și Științe ale Comunicării, 8 formatori de nivel național, 3 doctoranzi, 2 masteranzi, mulți cu diferite stagii în străinătate.

Această echipă și-a complicat viața și așa complicată acceptând mijloacele electronice ca pe o unealtă indispensabilă activității lor, ca pe o soluție tehnică a problemelor. Soluția tehnică nu e, firește, decât parțială, pentru că problema nu e tehnică, ea e socială și umană – generată de inteligența umană. Fiind o „echipă inteligentă – echipa Hasdeu” (aceasta este una din valorile BM) și-au făcut calculatorul prieten, ajutor, mijloc de comunicare, înregistrare, diseminare, mediu, (în care a fost plâzmit viitorul BM), care a influențat viziunea lor și a BM.

Dominată de ideea unei biblioteci virtuale, echipa Hasdeu și-a redefinit misiunea și a acceptat o nouă filosofie cu un set de valori, care implică participarea utilizatorilor în actul decizional și caracterizează activitatea actuală a BM, determină prioritățile de moment și de viitor.

Managementul BM, ghidat de valoarea „Câștigăm în prezent – construim pentru viitor”, răspunde la prima și a doua întrebare „unde ne aflăm” și „încotro mergem”.

Or?, nu putem edifica prezentul și construi viitorul fără a cunoaște trecutul, trecutul instituției noastre, care este parte componentă al țesutului istoriei Chișinăului.

La o aniversare se trezesc spirite nebănuite, mai ales când este vorba de

memoria unei biblioteci care încearcă să se regăsească pe sine și să-și lumineze trecutul și valorile sale. În acest proces de luminare a trecutului s-au implicat și si-au dedicat activitatea, cercetările de fapt, bibliografii Centrului de Informare „Chișinău” și ai serviciului „Studii și Cercetări”. Cercetările efectuate în ultimii ani sunt o întoarcere retrospectivă care răspunde la ultima întrebare „de unde venim”. Proces greu, foarte greu de realizat la o distanță de 125 de ani.

Cercetarea a fost adesea scurtcircuitată de lipsa multor segmente cronologice din istoria bibliotecii noastre, din istoria municipiului, dar s-a conturat în cartea „Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” Etape, contexte, conexiuni și incursiuni istorice”, care nu este altceva decât o dezamorsare a viitorului, o confruntare cu timpul prin deschiderea trecutului instituției noastre.

Altă lucrare „Biblioteca Municipală „B.P.Hasdeu” – 125 de ani. Bibliografie” este o memorie a bibliotecii noastre, o memorie a timpului bibliotecii noastre, care înregistrează multe evenimente petrecute în timp la bibliotecă, mai multe pulsații ale „scurgerii” de timp. Bibliografia reprezintă timpul oprit al bibliotecii noastre realizat printr-un act al lui *acum*, al *clipei prezente*, care rămâne pentru *mâine*.

Istoria este sinonimă cu timpul, cu etapele parcurse de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, cu bătăliile sale pentru supraviețuire, cu faptele celor ce au lucrat în diferite etape și au trudit la edificarea BM.

Dacă istoria este sinonimă cu timpul *faptele* lor se măsoară după felul cum au știut ei să folosească valoarea inegalabilă și neînlocuibilă a timpului înspre binele și progresul bibliotecii și sunt învățăminte pentru noi, cei care ducem pe umerii noștri timpul prezent al Bibliotecii noastre.

Astăzi, în contextul schimbărilor tehnologice, sociale, politice rapide și profunde din societate, în pragul aniversării a 125-a a BM este mai important decât oricând ca întreaga conduită a lucrătorilor să reflecte nevoile și credințele bibliotecii noastre. Cred în succesul BM, în rolul ei informațional, educațional, recreativ indispensabil pentru comunitatea chișinăuieană și știu că în același timp acest rol obligă la un constant efort de articulare la dimensiunile și cerințele unor randamente valorice.